

Studietursrapport – Georgien 2023

I uge 41 rejste vi otte DR-journalistpraktikanter afsted til Tbilisi, Georgien. Destinationen var valgt med det formål, at vi ville udforske og forstå den politiske, sociale og kulturelle kontekst i Georgien samt lære om landets medielandskab og journalistiske praksis. Disse mål blev i den grad indfriet, og vores læren herom vil blive beskrevet i rapporten.

Program for turen

Mandag

Guidet byvandring i Tbilisi og møde med BBC-korrespondent Rayhan Demytrie og freelance journalist Robin Forestier-Walker

Vi landede i Tbilisi klokken 4.40 om natten sammen med alle andre fly, og endte i en lang paskontrol. Vi talte senere på ugen med den danske ambassadør om, hvordan dette var et af de steder, hvor det er meget tydeligt, at Georgien gerne vil tiltrække folk, men er lidt for magelige til at ville gøre noget ved det. For flyene har alle dage lettet og landet om natten og sådan bliver det formegentligt ved med at være.

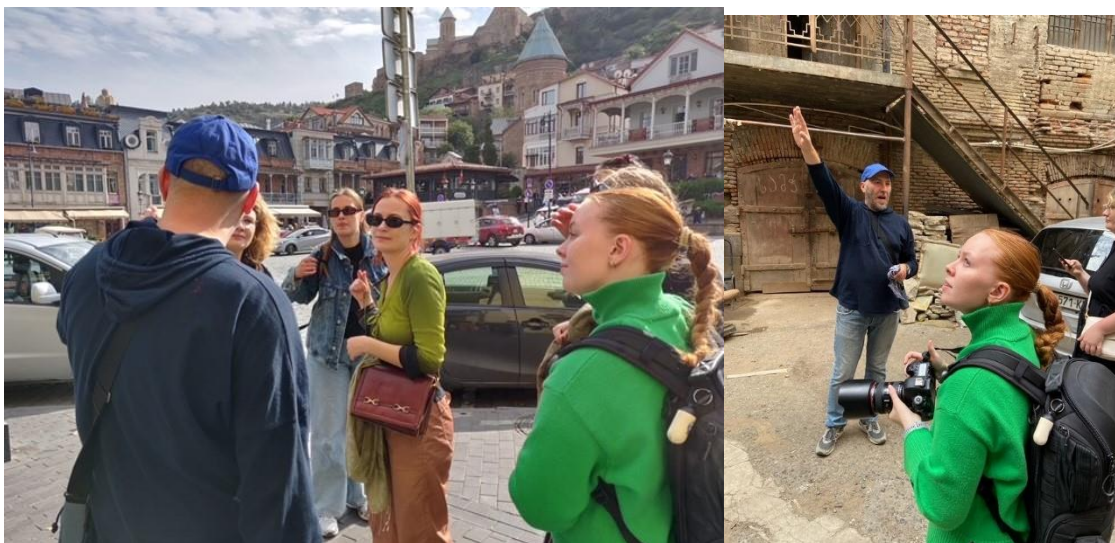
Efter at have fundet vores lejlighed og fået et par timer på øjet, var vi klar til turens første aktivitet: En guidet byvandring med den lokale guide Koba, der var ottende generation i Tbilisi. Han tog os primært gennem den gamle bydel, som gav et godt indblik i både kulturen og Georgiens noget brogede historie, hvor de til tider har været under kontrol fra både Tyrkiet, Rusland, Soviet og Aserbajdsjan, hvis præsident var på besøg i landet mandag.

Han fortalte en del om forholdene under det sovjetiske styre og om den politiske situation i landet, hvilket vi i den grad fik brug for på hele turen: hvordan regeringspartiet er pro-russiske og allierede med den meget stærke georgisk-ortodokse kirke, og hvordan oppositionen er svag og uenige om alt, andet end at være uenige med regeringen.

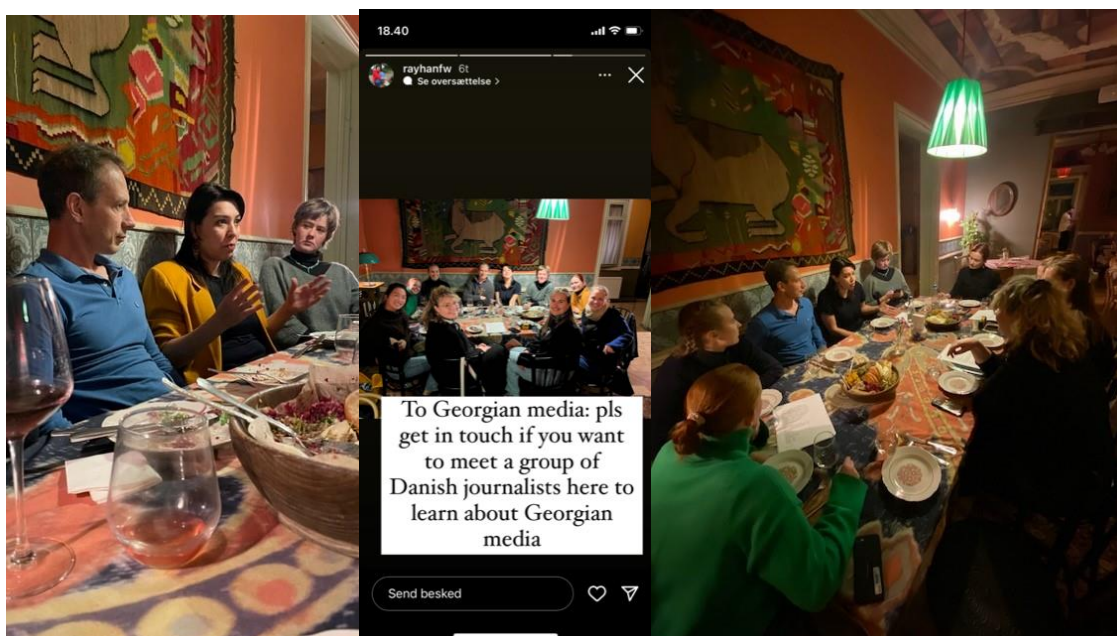
Vi fik allerede brug for den viden, da vi om aftenen mødtes med tidligere Al-Jazeera-korrespondent og nu freelancejournalist Robin Forestier-Walker og hans kone BBC-korrespondent Rayhan Demytrie til traditionel georgisk middag. De fortalte om et medie billede, der er lige så polariseret som det politiske billede og landet generelt.

De fortalte os en historie, som ingen af os tidligere havde været opmærksom på, om hvordan forholdene som journalist i Georgien også kan være: den 5. juli i år blev Tbilisi Pride aflyst, og der blev på den baggrund afholdt en demonstration, som mange journalister deltog i. Demonstrationen blev stormet af en højreradikal gruppe og mere end 50 journalister blev såret, mens en fotograf blev tæsket ihjel. Det satte i hvert fald vores formodning om en fri presse i perspektiv.

Aftenen var proppet med informationer, både om, hvordan det var at være journalist i Georgien, men også de oplevelser og udfordringer, de har mødt i forbindelse med livet som freelancekorrespondenter. De hjalp os desuden med at få kontakt til endnu flere journalister og medier i Georgien, som vi fik udnyttet senere på ugen.

På guidet tur med Koba.

Middag med BBC-korrespondent Rayhan Demytrie og freelance journalist Robin Forestier-Walker.

Tirsdag

Besøg hos den Danske ambassade samt guidet rundvisning på Georgian National Museum

Vi begyndte dagen med et besøg på den nyligt opstartede Danske ambassade. De var stadig ved at finde sig til rette i bygningen, og vi måtte derfor nøjes med at være i et mødelokale.

Den danske ambassadør Anne Toft Sørensen brugte den næste halvanden time på at sætte os ind i den politiske scene i landet, befolkningens holdninger samt ambassadens arbejde. Vi fik svar på mange af vores spørgsmål og kunne også sagtens have spurgt videre, hvis det ikke var fordi ambassadøren desværre havde et andet møde hun skulle afsted til.

1 Den danske ambassadør i Georgien, Anne Toft Sørensen, samt ambassadens to praktikanter.

Georgien har gennemgået betydelige politiske og socioøkonomiske udfordringer. Landets politiske scene er præget af intens polarisering mellem forskellige politiske partier og grupperinger. Korruption er en vigtig politisk udfordring, og bekæmpelse af korruption er et centralt tema i de politiske diskussioner.

Georgien har også et komplekst forhold til Rusland, og tidligere konflikter som konflikten i Sydossetien i 2008 fortsætter med at påvirke landets politik og udenrigspolitik. Georgien har erklæret sin hensigt om at blive medlem af både EU og NATO, og disse mål spiller en betydelig rolle i landets udenrigspolitik.

Hun fortalte også, at samfundet er meget polariseret. Regeringen er pro-russisk, hvorimod flertallet af befolkningen er pro-vestlige. Befolkningen har et stort ønske om at blive en del af EU, hvilket også blev tydeligt for os på vores færd rundt i byen i løbet af ugen, hvor der var graffitimalede EU-flag over alt. Ifølge ambassadøren skyldes dette store ønske, at befolkningen frygter at Rusland invaderer landet og derfor vil de gerne have vestlig hjælp og beskyttelse. Ambassadøren Anne Toft Sørensen tror dog ikke på, at man har lyst til at lukke Georgien ind i nogle af delene.

Ambassadøren delte ambassadens arbejde op i følgende grupperinger:

Diplomati: De skal fremme og vedligeholde diplomatiske relationer mellem Danmark og Georgien.

Konsulære tjenester: De yder bistand til danske borgere i Georgien, f.eks. i tilfælde af nødsituationer, pasproblemer eller juridiske spørgsmål.

Handelsfremme: De støtter danske virksomheder, der ønsker at drive forretning i Georgien, og fremme handel og investeringer mellem de to lande.

Kulturel og kulturel udveksling: De fremmer dansk kultur i Georgien og støtter kulturel udveksling mellem de to lande.

Politisk dialog: De overvåger og rapporterer om politiske begivenheder og udviklinger i Georgien og deltager i politiske dialoger med de lokale myndigheder.

Vi tog fra ambassaden hen til Georgian National Museum, hvor vi havde bestilt en guidet tur. Vi havde håbet at denne tur, ville gøre os klogere på Georgien under Sovjetunionen, og at vi med guiden kunne have fokus på denne del, men desværre havde den guidede tur fokus på smykker

fundet på georgisk jord, og hun kunne hovedsageligt fortælle os om, hvordan den georgiske kultur har været afspejlet i de materialer og former, som smykkerne havde. Vi gik senere rundt og tjekkede de andre udstillinger på museet ud, og så blandt andet udstillingen om Sovjetunionen.

2 Guidet tur på Georgian National Museum.

Onsdag

Besøg hos det skriftlige medie The O.C. samt Mother of Georgia

Fra morgenstunden besøgte vi det engelsksprogede skriftmedie 'OC Media'. Det er et medie som har forpligtiget sig til at dække hele den centralasiatiske region med base i Tbilisi. Vi blev taget imod af Mariam Nikuradze, som er georgisk-født journalist ved 'OC Media'.

En af de store udfordringer for selvstændige medier i regionen, som vi senere lærte gik igen hos Chai Kanna, er finansiering. OC er afhængige af donationer, ofte fra ambassader. I marts 2023 stod parlamentet til at indføre en fremmedagentslov, som ville stemple et medie som modtog udenlandsk støtte, som fremmedagenter. Heldigvis blev forslaget skrottet pga. massive demonstrationer, men det viser, hvor politisk usikkert et medie som OC, der beror på udenlandsk finansiering, står.

Vores samtale drejede sig i høj grad om, hvilke udfordringer en uafhængig journalist står med i det georgiske medielandskab. Det kommer ikke uden personlig risiko at dække især demonstrationer og retssager. Hun fortalte os om en planlagt Pride-parade i 2021, hvor der ingen festklædte LGBTQ-personer dukkede op, men derimod voldsparate højreradikale og begik vold med fremmødte journalister – fotografen Lekso Lashkarava døde af sine kvæstelser. Mariam Nikuradze fortalte om de personlige risici, hun føler, hun løber ved at især dække Hun klæder sig altid anonymt, når hun dækker demonstrationer og retssager – går så vidt som at tage et kors om halsen i håbet om, at signalere en mere "neutral" position.

Et skriftligt medie som OC er sjældent der, den almindelige georgier får sine nyheder fra. På landsplan er der mere end 115 Tv-kanaler, som, noget vi har hørt gentaget hos alle vi har besøgt, mest kan kendetegnes ud fra deres politiske ståsted: Regerings- eller oppositionsvenligt. Mediebilledet er altså fragmenteret og, i hvert fald ud fra vores kilders skildringer, ofte meget partiske i deres udlægninger, og nogle tangerende til simpelthen at rapportere falskt eller så

partisk, at man næppe kan kalde det nyhedsformidling. I stigende grad har OC Medias reportere oplevet, at politikere fra regeringspartiet, Georgia Dream, ikke vil lade sig interviewe af andre end de såkaldte regeringsvenlige Tv-kanaler. Mariam Nikuradze fortalte en anekdote om, hvordan OC afviste en kronik fra en minister og efterfølgende blev kontaktet af en doner. Ministeren havde kritiseret dem direkte til deres doner – et billede på den type korruption der desværre også findes i det georgiske medielandskab.

Efter samtalen med OC Media tog vi kabelbanen op til statuen 'Georgiens Moder', eller Kartlis Deda, som tårner over byen. Hun repræsenterer Georgiens nationalkarakter – en moderlig figur iklædt nationaldragt med svær og vin i hånden. Interessant nok er hun støbt under Sovjet, hvor den georgiske nationalidentitet blev forsøgt – i nogen grad – udvisket. Det kunne heldigvis ikke lade sig gøre, og hun står altså stadig og vogter Tbilisi.

3 DR's praktikanter med redaktionen fra OC Media

4 Journalist Mariam Nikuradze

Torsdag

Besøg hos Chai Khana samt Museum of Repressed Writers

5 DR's praktikanter med redaktionen fra Chai Khana

Efter vi havde drukket en god kop kaffe på en café i et hyggeligt kvarter i Tbilisi, gik turen til Chai Khana. Chai Khana er en medieplatform, der fokuserer på visuelt fængende fortællinger og beretninger om livet Sydkaukasus, som sjældent bliver fortalt hos andre medier. Chai Khana består primært af kvinder fra Georgien, Armenien og Aserbajdsjan - både journalister, SoMe-medarbejdere og fotografer. Ambitionen med Chai Khana er at skabe en platform til åbent rum til diskussion for især kvinder, queer-personer, etniske, racemæssige og religiøse minoriteter og andre marginaliserede grupper i Aserbajdsjan, Armenien og Georgien. Under vores besøg fik vi mulighed for, at få svar på hvordan uafhængige journalister arbejder med marginaliserede grupper i konfliktfyldte områder, og hvilke risici og farer, der er for kilderne ved at stå frem i medierne.

Vi blev mødt af tre kvinder; Like Antadze, Mariam Jachvadze og Elene Khachapuridze, der sammen med en praktikant driver den georgiske afdeling af Chai Khana. De viste os klip fra flere af deres produktioner og fortalte os blandt andet om, hvordan de navigerer, når der kommer negativ respons på deres historier og hvorledes, det er lykkedes dem at arbejde tæt sammen med journalister fra Armenien og Aserbajdsjan, hvor landenes interne politiske og territoriale stridigheder fylder en del.

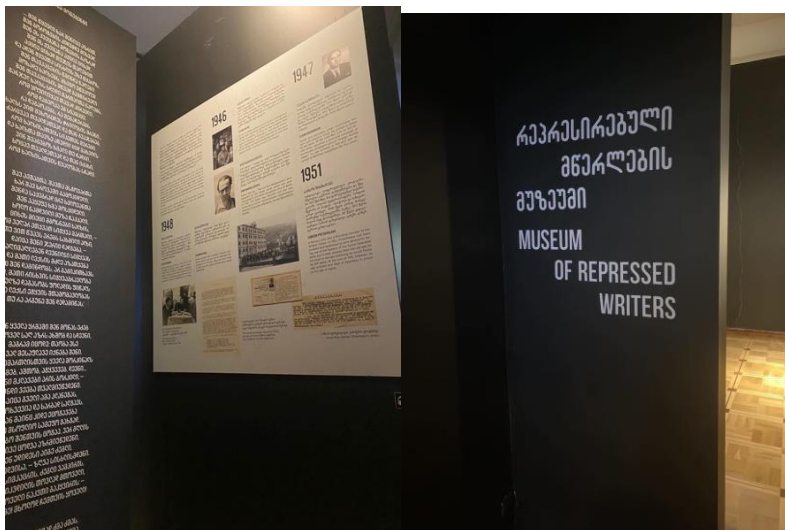

Vi fik desuden idéer til, hvordan vi selv kan arbejde med personbårne historier med en stærk hovedperson.

Efter et lærerigt besøg hos Chai Khana skulle vi på museum. Vi besøgte Museum of Repressed Writers, der åbnede i marts 2023. Museet ligger i Writers' House, der tilbage i starten af 1900-tallet var ejet af den georgiske iværksætter David Sarajishvili, der er kendt for at grundlægge mange brandyfabrikker i især Østeuropa. I 1921 blev huset overdraget til the Union of Writers and Artist.

Efter en introduktion til museet fra en af de ansatte, så vi selve udstillingen med en audio-guide i ørerne. Udstillingen omhandler de konflikter, der var tilbage i sovjettiden mellem forfattere og journalister og den sovjetiske regering. I kronologiske rækkefølge viser udstillingen, hvordan forfattere/journalister gennem den sovjetiske historie kæmpede for at skrive og udtrykke sig uafhængigt trods voldsomme protester fra sovjet. I perioden blev mange forfattere fængslet, hvorefter mange af dem blev skudt.

6 Journalisterne Elene Khachapuridz, Like Antadze og Mariam Jachvadze fra Chai Khana

7 Museum of Repressed Writers

Fredag

Guidet heldagstur til Kazbegi

9 Russisk-georgisk venskabsmonument

8 Russisk-georgisk venskabsmonument

Fredag havde vi prioriteret at komme ud af Tbilisi.

Med en guide havde vi en dag i Kaukasus. Højdepunkterne var Gergeti Trinity Church fra det 14. århundrede, fantastiske bjerge og en levende guide, der gjorde os klogere både på det nutidige og historiske Georgien. Turen startede 8.30, og vi var hjemme klokken 21.00, så det var dagens eneste punkt.

På billedet: Venskabsmonument mellem Georgien og Rusland. Vi nærmede os grænsen til Rusland, så meget af samtale gik på Georgiens tid som tidligere sovjetstat, og den nutidige situation, hvor georgiere drømmer om et EU-medlemskab, men deler en grænse med Rusland, der har mange interesse i landet.

Vi mødte flere georgiere, der kaldte det for et 'fjendskabsmonument', og understregede at der intet venskabeligt var over, at Rusland havde invaderet deres land. Det kunne man blandt andet se på farverne i monumentet, hvor Ruslands soldater på den højre side havde 'onde', blå øjne, mens Georgiens borgere havde brune, 'milde' øjne.

Vi havde en dag, hvor vi blev klogere på den politiske, historiske og sociale kontekst, som eksisterer i Georgien. Vi kom ud af byen og så nogle mindre landsbyer, og hvordan man lever her.

Desuden er det et af de steder, hvor de i særlig grad lever af den russiske turisme, der er blevet intensiveret siden krigen i Ukraine. Efterhånden som vi nærmede os den russiske grænse blev flere af flere nummerplader erstattet med russiske. Tidligere på ugen havde den danske ambassadør fortalt os hvordan Georgiens BNP sidste år var steget med 10%, stort set udelukkende fordi russerne nu holdt ferie i Georgien, efter at være blevet udelukket fra store dele af verden.